

Rapportage

Onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid Toezicht & Handhaving

Status Definitief
Versie 1.0
Kenmerk 2018.04372

Rotterdam, 16 mei 2018

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 <i>Aanleiding</i>	3
1.2 <i>Doelstelling</i>	3
1.3 <i>Centrale onderzoeksvraag</i>	3
2 Aanpak onderzoek	4
2.1 <i>Onderzoeksopzet</i>	4
2.2 <i>Normenkader</i>	4
2.3 <i>Geïnterviewde functionarissen en beoordeelde documenten</i>	5
3 Bevindingen	6
3.1 <i>Kader Toezicht & Handhaving</i>	6
3.2 <i>Toezicht & Handhaving geborgd in programma's en projecten van de organisatie</i>	6
3.3 <i>Periodieke en objectieve risicoanalyse voor prioritering handhavingstaken</i>	7
3.4 <i>Jaarplannen per toezichtveld of doelgroep</i>	8
3.5 <i>Richtlijnen c.q. kwaliteitseisen voor Toezicht & Handhaving</i>	8
3.6 <i>Monitoring van beleid</i>	9
4 Conclusies en aanbevelingen	10

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard heeft, overeenkomstig de "verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid", bij de programmabegroting 2017 opdracht gegeven een onderzoek te doen naar de wijze van toezicht binnen de organisatie.

1.2 Doelstelling

Het doel van het onderzoek is het verschaffen van inzicht in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid Toezicht & Handhaving.

1.3 Centrale onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvraag is:

In hoeverre is met de risicogestuurde toezicht- en handhavingsaanpak het waterstaatkundige belang van de primaire taken geborgd en wordt dit effect ook op een efficiënte wijze bereikt?

Deze onderzoeksvraag wordt beantwoord aan de hand van de volgende deelonderwerpen:

- Kader Toezicht & Handhaving
- Borging Toezicht & Handhaving in programma's (reguliere werkzaamheden) en projecten van de organisatie
- Periodieke en objectieve risicoanalyse voor prioritering handhavingstaken
- Jaarplannen handhaving per toezichtveld of doelgroep
- Richtlijnen c.q. kwaliteitseisen voor Toezicht & Handhaving
- Monitoring van beleid Toezicht & Handhaving

2 Aanpak onderzoek

2.1 Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit het bestuderen van documenten en het houden van interviews met geselecteerde functionarissen. Het onderzoek is door team Concern Control (afdeling Bedrijfsvoering) uitgevoerd in de periode maart - april 2018.

2.2 Normenkader

Het normenkader bepaalt de wijze waarop het onderzoeksobject, Toezicht & Handhaving, is beoordeeld. Het normenkader is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Auditvariabelen: de voor de beantwoording van de centrale onderzoeksvraag relevante aspecten.
- Beoordelingscriteria: de eisen die aan de relevante aspecten worden gesteld.

Nr.	Auditvariabelen (deelonderwerpen onderzoek)	Beoordelingscriteria
1.	Kader Toezicht & Handhaving	HHSK beschikt over een beleidsmatig kader met daarin een toezicht-, gedoog- en sanctiestrategie, waarin is vastgelegd welke vormen worden onderscheiden en wat de basiswerkwijze daarbij is. Het kader bevat onder andere: <ul style="list-style-type: none">○ Een actueel en juist overzicht van handhavende taken○ Een visie op de bijdrage van handhaving aan naleving○ De handhavingsdoelen die sturing geven aan de handhaving○ De afspraken voor de meting van de effectiviteit van Toezicht & Handhaving
2.	Toezicht & Handhaving is geborgd in programma's en projecten van de organisatie	HHSK beschikt over: <ul style="list-style-type: none">○ expliciete uitwerking van de bijdrage van Toezicht & Handhaving aan de programma's (reguliere werkzaamheden) of projecten○ concrete afspraken tussen afdelingen betreffende (de bijdrage aan) Toezicht & Handhaving
3.	Periodieke en objectieve risicoanalyse voor prioritering handhavingstaken	HHSK beschikt over een actuele risicoanalyse, waaruit onder meer blijkt: <ul style="list-style-type: none">○ objectiviteit bij het opstellen van de risicoanalyse○ kwantitatieve en kwalitatieve informatie○ analyse van factoren die de mate van naleving beïnvloeden○ prioritering door de organisatie als geheel, aan de hand van het beleidskader met beoogde handhavingsdoelen
4.	Jaarplannen per toezichtveld of doelgroep	HHSK beschikt over een jaarlijks werkplan (toezichtplan) met daarin: <ul style="list-style-type: none">○ operationalisering van de prioritering○ lessen n.a.v. de uitvoering van het voorgaande werkplan○ prestatie-indicatoren m.b.t. de inzet handhavingscapaciteit
5.	Richtlijnen c.q. kwaliteitseisen voor Toezicht & Handhaving	HHSK beschikt over: <ul style="list-style-type: none">○ Landelijke Handhavingstrategie. Rondom de wijze van omgaan met overtredingen door andere overheden, eigen organisatie en gedogen zijn richtlijnen vastgelegd. richtlijnen voor: toezicht, reacties op normafwijkingen, opleggen van sancties bij overtredingen, onderbouwing van structurele gedoogsituaties○ Vastlegging uitkomsten controles
6.	Monitoring van beleid	HHSK beschikt over jaarlijkse rapportages aan het bestuur met daarin: <ul style="list-style-type: none">○ verantwoording over doelen en resultaten beleid Toezicht & Handhaving○ analyse van doelmatigheid en doeltreffendheid beleid Toezicht & Handhaving○ voorstellen tot verbetering van beleid

Tabel 1 Normenkader

2.3 Geïnterviewde functionarissen en beoordeelde documenten

De volgende functionarissen zijn geïnterviewd:

- Afdelingshoofd Publiekszaken (proceseigenaar)
- Senior beleidsadviseur Afvalwaterketen
- Senior adviseur JAV, afdeling Bestuur Informatie en Juridisch advies
- Teamleider afdeling Waterkeringen en Wegen
- Teamleider beleid afdeling Watersystemen
- Teamleider realisatie afdeling Watersystemen
- Teamleider beheer afdeling Watersystemen
- Teamleider afdeling Publiekszaken
- Bestuurlijk juridisch beleidsadviseur afdeling Publiekszaken
- Handhaver afdeling Publiekszaken

De volgende documenten zijn onderzocht:

- Nota Toezicht & Handhaving 2011-2016
- Tussentijdse evaluatie van de beleidsnota Toezicht en Handhaving 2011-2016: Toezicht dat er toe doet, handhaving met effect (2015)
- Inventarisatie voldoen aan kwaliteitscriteria VTH Waterbeheer (2017)
- Inspectierapport Zorgplicht Primaire Waterkeringen Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (17 april 2018)
- Uitvoeringsplan Toezicht en Handhaving 2017-2018 (2017)
- Toezichtsplannen: glastuinbouw (concept 2016), activiteitenbesluit milieubeheer, dagelijks onderhoud (2016), schouw buiten gewoon onderhoud (2016), grondwater (2016), waterkeringen, grote werken (concept 2016), wegen (2016), heffingen (2016), overstorten stedelijk gebied (concept 2015).
- Waterbeheerplan HHSK 2016-2021
- Bedrijfsplan HHSK 2016-2021
- Bewijs van goede dienst (2017)
- Benchmark Waterschapspeil/-spiegel
- Rapportage Pilot-Inventarisatie eigendommen HHSK, Metafoor, d.d. 16 januari 2018

3 Bevindingen

In de volgende paragrafen zijn de bevindingen per deelonderwerp gepresenteerd. Per deelonderwerp is eerst de gehanteerde norm aangegeven en vervolgens is beschreven wat de constatering is.

3.1 Kader Toezicht & Handhaving

Norm

Het hoogheemraadschap beschikt over een beleidsmatig kader met een toezicht-, gedoog- en sanctiestrategie waarin de vormen van toezicht, de wijze van opleggen van sancties alsmede de gedoogstrategie zijn vastgelegd (incl. basiswerkwijze en meting van de effectiviteit).

Bevindingen

In de Verenigde Vergadering van 30 november 2011 is de nota Toezicht & Handhaving 2011-2016 vastgesteld. De werkingsduur van deze nota is in de Verenigde Vergadering van 30 november 2016 verlengd tot en met 30 juni 2018. De nota Toezicht & Handhaving is eind 2014 geëvalueerd.

De uitgangspunten voor de toezicht- en handhavingsstrategie en het risicogericht en situationeel handhaven zijn beschreven. Prioriteit wordt gelegd bij de activiteiten die de grootste bedreiging vormen voor een goede en ongestoorde taakuitoefening van het hoogheemraadschap én waarbij de maatschappelijke effecten substantieel zijn. In het onderliggende uitvoeringsplan 2017-2018 is opgenomen welke vormen van toezicht worden onderscheiden. Conform de nota Toezicht & Handhaving stelt het college van dijkgraaf en hoogheemraden jaarlijks een uitvoeringsplan Handhaving vast, dat gebaseerd is op een aangepast risicoprofiel met de onderliggende toezichtsplannen. Dit is voor het jaar 2016 niet gebeurd. In de nota is verder opgenomen dat het hoogheemraadschap het naleefgedrag monitort. Op basis van die gegevens zou het effect van de handhavingsactiviteiten jaarlijks worden geëvalueerd. Op welke wijze deze meting plaatsvindt, is niet verder uitgewerkt.

Momenteel wordt een nieuwe beleidsnota Toezicht en Handhaving opgesteld (de nota Naleving). Dit beleid zal aan de VV van 27 juni 2018 ter vaststelling worden voorgelegd. De insteek van deze nota is om meer risicogericht en informatiegestuurd te controleren en meer aandacht te geven aan preventie. Mede aanleiding daarvoor is de Omgevingswet die aanstuurt op minder regels en meer nadruk legt op een algemene zorgplicht.

3.2 Toezicht & Handhaving geborgd in programma's en projecten van de organisatie

Norm

Het hoogheemraadschap beschikt over een uitwerking van de bijdrage van Toezicht & Handhaving aan de programma's (reguliere werkzaamheden) of projecten, dan wel er zijn concrete afspraken tussen afdelingen betreffende (de bijdrage aan) Toezicht & Handhaving.

Bevindingen

Toezicht & Handhaving staat ten dienste van de vakafdelingen. Echter, de afdeling Publiekszaken heeft ook een eigen verantwoordelijkheid hierin om een afweging te maken in de werkzaamheden.

Uit de interviews blijkt dat een duidelijke behoefte bestaat aan een goede samenwerking tussen de vakafdelingen en de afdeling Publiekszaken, omdat zij onderling van elkaars werkzaamheden afhankelijk zijn. In de onderzochte periode zijn in beperkte mate de werkzaamheden gezamenlijk geprioriteerd en de resultaten teruggekoppeld. Er bestaat

bij de geïnterviewde medewerkers onduidelijkheid over rollen, taken en bevoegdheden van toezichthouders en bedrijfsvoerders van de vakafdelingen en de toezichthouders van Publiekszaken. Ook werd genoemd dat de afhandeling van een constatering of gesignaleerde (mogelijk) knelpunt persoons- of casusafhankelijk was.

Het team Toezicht & Handhaving heeft in 2016 en 2017 verschillende teamleiders gehad en een periode van een halfjaar geen teamleider. Daarnaast zijn in de afgelopen jaren enkele Keur-toezichthouders met pensioen gegaan, was er sprake van enkele langdurig zieke medewerkers en konden vacatures langere tijd niet worden ingevuld. Verder heeft de afdeling Publiekszaken in de onderzochte periode drie afdelingshoofden gehad. Dit heeft invloed gehad op de continuïteit van het team en op de sturing, het maken van keuzes en een eenduidige (overkoepelende werk-) aanpak. Ook was het daardoor lastig om naast het reguliere werk voldoende inbreng in projecten te leveren, zoals de Omgevingswet, Implementatie Visie Onderhoud of Intensievere controles binnen de glastuinbouw. De samenwerking is daardoor de afgelopen periode als niet optimaal ervaren.

Overigens zijn de geïnterviewde medewerkers positief over de toekomst, nu begin 2018 een nieuwe teamleider is aangesteld en de openstaande vacatures zijn ingevuld. Door meer onderlinge afstemming wordt inmiddels weer meer draagvlak en wederzijds begrip gecreëerd. Het management van Publiekszaken heeft nu elke drie maanden regulier overleg met zowel het management van Waterkeringen & Wegen als dat van Watersystemen om te bespreken wat er speelt en welke verwachtingen er over en weer zijn. Met het management van Afvalwaterketen, waar minder raakvlakken zijn met Toezicht & Handhaving, vindt overleg plaats op ad hoc basis. Daarnaast is er regelmatig bilateraal overleg tussen de afdelingshoofden en de teamleiders van Publiekszaken en de vakafdelingen, enerzijds over beleidsontwikkelingen en anderzijds over knelpuntdossiers.

3.3 Periodieke en objectieve risicoanalyse voor prioritering handhavingstaken

Norm

Het hoogheemraadschap beschikt over een actuele risicoanalyse.

Bevindingen

Een organisatiebrede risicosessie is in 2011 voorafgaand aan het opstellen van de nota Toezicht & Handhaving gehouden. Hierbij is de kans maal effect geschat en wat de impact van (niet) naleefgedrag van de betreffende doelgroepen is op het behalen van de doelen van het hoogheemraadschap. Tevens is daarbij rekening gehouden met de omgeving(sfactoren), beleidsuitgangspunten, bestuurlijke focus en landelijke eisen en verwachtingen.

De risicoprofielen per taakveld of doelgroep zouden jaarlijks getoetst moeten worden bij het opstellen van een nieuw uitvoeringsplan Toezicht & Handhaving. Dat is in de afgelopen jaren niet stelselmatig gebeurd en zal dus meer planmatig moeten worden opgepakt. In de nieuwe nota Naleving is daarom de procesafpraak opgenomen dat er jaarlijks door Publiekszaken een uitvoeringsplan wordt opgesteld met input van de vakafdelingen (afdelingshoofden, teamleiders en beleidsmedewerkers), om de effectiviteit van de uitvoering te evalueren en te bepalen waar de risico's door niet naleven het grootst zijn. Op basis hiervan wordt jaarlijks de prioritering van de werkzaamheden bepaald.

3.4 Jaarplannen per toezichtveld of doelgroep

Norm

Het hoogheemraadschap beschikt over een jaarlijks werkplan met de uitwerking in toezichtplannen per doelgroep, gebaseerd op operationalisering van de prioriteiten en toekennen van toezicht- en handhavingscapaciteit.

Bevindingen

Onder het uitvoeringsplan vallen verschillende toezichtsplannen gericht op de (risicovolle) thema's of doelgroepen. De toezichtsplannen zijn niet volledig gebiedsdekkend en niet alle recent geactualiseerd.

De afdelingen Afvalwaterketen en Publiekszaken zijn samen gestart met gebiedsgericht monitoren. Hierbij wordt meer de samenwerking met de sector c.q. doelgroepen gezocht. Het doel is om het watersysteem te verbeteren dan wel te beheersen, waaraan de doelgroepen kunnen bijdragen. In samenwerking met Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland, gemeente, het hoogheemraadschap van Delfland en vanuit het eigen systeem-meetnet, zijn de belangen inzichtelijk gemaakt en is een overkoepelend plan opgesteld. Hierbij wordt vooraf in gesprek gegaan met de doelgroepen. Door de sector een stem te geven, kan meer draagvlak worden gecreëerd voor (het belang van) de naleving.

De afdeling Waterkeringen & Wegen heeft een Monitoringsplan Waterkeringen opgesteld met een beschrijving van risicoanalyse, operationele strategie, wie doet wat in het proces en de overdrachtsmomenten naar de afdeling Publiekszaken. De risico-inschatting voor monitoring is op basis van waarneming, beheerdersoordeel (urgentie klasse en prioritering) en besproken met de teamleider Toezicht & Handhaving.

Uit de interviews blijkt dat het borgen van alle aangebrachte wijzigingen (uit afgegeven vergunningen en meldingen) in het beheerregister en het ter beschikking stellen aan de vakafdelingen momenteel als niet toereikend wordt ervaren. Hiervoor zijn geen actuele procesbeschrijvingen en een beschrijving van de rollen, taken en bevoegdheden beschikbaar. De gegevens op orde houden is een organisatiebreed aandachtspunt en dient te worden verbeterd. Binnen de afdeling Publiekszaken is hierop inmiddels ingespeeld door het aanstellen van een informatiecoördinator.

Het optimale aantal fte voor toezicht en handhaving om invulling te geven aan preventie, controles en deelname in projecten, is lastig te bepalen. De benodigde capaciteit ten behoeve van de nota Toezicht & Handhaving uit 2011 was bepaald op basis van de "tafel van 11"- methode. De komende jaren zal er meer en meer informatiegestuurd worden gewerkt. Op basis van de verzamelde data en de analyse hierop zal er gericht toezicht worden gehouden. Ook zal data tussen de verschillende overheidsdiensten meer worden gedeeld. Naar verwachting zal daardoor de beschikbare capaciteit deels op een andere wijze worden ingezet. Verder wordt opgemerkt dat als gevolg van externe ontwikkelingen, zoals de komst van de Omgevingswet, ontwikkeling en scholing van medewerkers op het gebied van communicatie en digitalisering steeds belangrijker wordt.

3.5 Richtlijnen c.q. kwaliteitseisen voor Toezicht & Handhaving

Norm

Het hoogheemraadschap beschikt over richtlijnen of kwaliteitseisen (processen, procedures ter ondersteuning aan de uitvoering van het beleid).

Bevindingen

In een bestuursakkoord tussen de Unie van Waterschappen en Rijkswaterstaat is afgesproken te werken met kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De taken die zijn beschreven in de Waterwet, zijn de basis voor de kwaliteitscriteria. Als eerste stap is bij het hoogheemraadschap een zelfevaluatie met behulp van de landelijke toetsingstool VTH Waterbeheer uitgevoerd. De uitkomsten hiervan worden vertaald naar een actie- en verbeterplan dat in 2018 en 2019 zal worden uitgevoerd.

Sinds 2015 werkt het hoogheemraadschap volgens de Landelijke Handhaving Strategie (LHS), waarbij het gedrag van de overtreder wordt gekoppeld aan het effect van de overtreding. Wanneer er wordt overgegaan tot handhaving, gebeurt dat volgens de in de LHS aangegeven bestuursrechtelijke of strafrechtelijke maatregelen.

In de onderzochte periode vond verslaglegging van Toezicht & Handhaving plaats in het systeem IRIS. Dit systeem was verouderd en bood onvoldoende mogelijkheden voor een goede vastlegging van gegevens en borging van het proces. Per 1 maart 2018 is bij de afdeling Publiekszaken zaakgericht werken ingevoerd. Middels het zaakstelsel InProces worden vaste processtappen doorlopen voor zowel vergunningverlening als toezicht en handhaving. Ook wordt de ernst van een overtreding inclusief de mogelijke gevolgen en het gedrag op basis van de LHS in het zaakstelsel geregistreerd. Het zaakstelsel dient volledig te worden gevuld. Door het systematisch vastleggen van de verzamelde informatie en gevoerde correspondentie kan een juist en volledig dossier worden gevormd. Het zaakstelsel geeft ook inzicht in de werkvoorraad (vergunningen en controles) en de status daarvan.

De werkprocessen voor de afdeling Publiekszaken worden het komende jaar geactualiseerd. Dit is ook bijvoorbeeld van belang voor het project Implementatie Visie Onderhoud dat de komende jaren vorm krijgt in nauwe samenwerking tussen de afdelingen Watersystemen en Publiekszaken.

3.6 Monitoring van beleid

Norm

Het hoogheemraadschap beschikt over rapportages aan het management en bestuur (tijdig kunnen bijsturen).

Bevindingen

Uit de gesprekken blijkt dat de vakafdelingen onvoldoende zicht hebben op de toezichts- en handhavingsactiviteiten. Het bespreken van de risico's, de resultaten en acties op de werkvloer tussen vergunningverleners, handhavers en beleidsmedewerkers, maar ook op managementniveau vond niet op een gestructureerde wijze plaats in de onderzochte periode. Daardoor ontbrak informatie om bij te sturen en om waar nodig de beschikbare capaciteit doelgerichter in te zetten.

Een rapportagetool in het zaakstelsel is in ontwikkeling en is naar verwachting in de zomer van 2018 beschikbaar. Vanaf dat moment zullen periodiek rapportages worden opgesteld die onder meer de basis vormen voor capaciteitssturing, jaarlijkse evaluatie en risicoanalyse.

In het kader van de zorgplicht voor primaire waterkeringen is onlangs een audit door de Inspectie voor Leefomgeving en Transport uitgevoerd binnen het hoogheemraadschap, waarin ook de taken op gebied van Toezicht & Handhaving zijn betrokken. Belangrijke aandachtspunten die uit deze processen komen zijn aandacht voor goede beschrijvingen van de processen en het regelmatig doorlopen van de Plan-Do-Check-Act –cyclus (PDCA).

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De toezicht- en handavingsaanpak vanuit de Nota Toezicht & Handhaving 2011-2016 om risicogestuurd het waterstaatkundige belang van de primaire taken te borgen, heeft in de onderzochte periode onvoldoende planmatige sturing en uitwerking gekregen. Daardoor kan geen uitspraak over de effectiviteit van het beleid voor Toezicht & Handhaving worden gedaan. Het hoogheemraadschap beschikt over een beleidsmatig kader en een beschrijving van de basiswerkwijze. De wijze waarop wordt geëvalueerd, zoals op naleefgedrag en het effect van handavingsactiviteiten, en de rapportages daarover hebben geen toetsbare invulling gekregen. De afspraken over borging van Toezicht & Handhaving in de programma's en projecten met de verschillende rollen hierbij, dienen te worden verduidelijkt. Het betrekken van de vakafdelingen bij de risicoanalyse en prioritering van Toezicht & Handhaving heeft in de onderzochte periode niet op een gestructureerde wijze plaatsgevonden.

De betrokkenen zijn positief over de inmiddels ingezette ontwikkelingen, zoals het op reguliere basis afstemmen van de onderlinge verwachtingen tussen Publiekszaken en de vakafdelingen en het inzichtelijk maken wie, waarover gaat met de overdrachtsmomenten vanuit de gehele toezichtsketen. Het zaakgericht werken, het implementeren van de kwaliteitscriteria VTH en het actualiseren van de werkprocessen binnen Publiekszaken vormt de basis voor een doelmatigere en doelgerichtere invulling van het beleid.

Aanbevelingen

Planmatig werken

- Het gezamenlijk met de vakafdelingen de doelen voor toezicht en handhaving te prioriteren, de risicogerichte aanpak te bespreken en de onderlinge contacten te verstevigen (samenwerking), dragen bij aan een sluitende beleidscyclus (PDCA).
- Het uitwerken van het beleid in jaarplannen op operationeel niveau, zodat duidelijk wordt welke activiteiten wel of niet worden uitgevoerd op basis van capaciteit en prioriteit. Belangrijk hierbij is dat de resultaten van de controles worden vastgelegd, besproken en teruggekoppeld.
- Invulling geven aan het evalueren van het beleid, de onderliggende plannen en uitkomsten, zodat het beleid indien nodig kan worden bijgesteld.
- Zorgen dat gegevens op orde zijn en er goede (proces)beschrijvingen zijn van rollen, taken en bevoegdheden en overdrachtsmomenten tussen de afdeling Publiekszaken en vakafdelingen. Aangebrachte wijzigingen op basis van meldingen en vergunningen tijdig doorvoeren in het beheerregister.

Versterken samenwerking

- De samenwerking met (keten)partners, zoals de aangrenzende waterschappen en de regionale Omgevingsdiensten, verder doorzetten de komende jaren. Maar ook meer in te zetten op preventie en vroegtijdig communiceren met de doelgroepen. Hiermee kan de effectiviteit van (gezamenlijke) controles worden vergroot.
- Een gebiedsgerichte indeling voor vergunningverlener, toezichthouder en bedrijfsvoerder kan betere borging en afstemming van informatie bevorderen.

Overig aandachtspunt: toezicht eigendommen

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat het toezicht op de eigendommen binnen het hoogheemraadschap niet is ingericht. Het risico op onrechtmatig gebruik van bijvoorbeeld de percelen van het hoogheemraadschap door derden is hoog. Het gevolg kan zijn dat verjaring optreedt, waardoor het hoogheemraadschap geen eigenaar meer is van die percelen. Toezicht & Handhaving op eigendommen valt niet onder de Nota Toezicht & Handhaving en is geen taak van de afdeling Publiekszaken.

Aanbeveling: onderzoek op welke wijze Toezicht & Handhaving op de eigendommen van het hoogheemraadschap kan worden geborgd.